

# Tong yulduzi

Vatan yagonadir,  
Vatan bittadir!

N:8 (67173)  
2018-yil 19-fevral

www.tongyulduzi.uz

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN – 2010-6092

«BOYLIKNI BOLALIKDAN  
ASRANG!»  
tanloviga

NE'MATNI  
BORIDA  
QADRLAYLIK!



O'shanda 6-sinfda o'qirdim. Geografiya fani o'qituvchimiz bizni tog'ga sayohatga olib chiqqandi. Tabiat qo'ynidagi maysalar asta tebranib, «Xush kelibsiz», deyayotganday edi, go'yo. Biz zilol suvlardan ichdik, mazza qilib lolalar terdik. Shunda ustozimiz:

– Bolalar, tabiatga ozor bermang, suvni ifloslantirmang, – dedi. Biroq, men bunga parvo qilmay, oylonimga bir quchoq lola terib oldim.

Sovg'ani onamga berganimda, ularni achinibgina suvga solib qo'rganlaridan hayron bo'ldim. Axir tog'da lola ko'p, tabiat in'omlari esa cheksiz-ku! Ularning nigohidan shuni uqdimki, tabiatning har bir ne'matini asrab-avaylamoq lozim ekan. Hatto uyda ham chiroqdan foydalanmagan vaqtimizda uni o'chirib qo'yish, suvni behudaga oqizib qo'ymasligimiz kerak. Men bu voqeadan so'ng, oddiy kundalik qoidalariga rioya qilishni odat qildim.

Laylo ESONMURODOVA,  
Qashqadaryo viloyati,  
Kitob tumanidagi  
5-umumta'lim maktabining  
9-«A» sinf o'quvchisi

## BOBOSIGA SOVG'A TAYYORLAGAN



5-bet

## AZIZA

USHBU SONDA:

SERMAZMUN  
SAYOHAT

2-bet

QO'SHNI  
BOLANING  
HASRATI

yoxud yana sharqona  
tarbiyaga zid seriallar  
haqida

3-bet

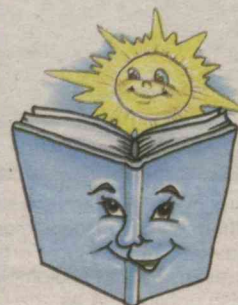
USTOZNI XAFA  
QILMAYMIZ

4-bet

ORZIQUIB  
KUTILGAN  
BAYRAM

7-bet

KITOB  
QALBNI  
YORITAR



Sohibqiron Amir Temur bobomiz «Kitob barcha bunyodkorlik, yaratuvchanlik va aql-idrokning, ilm-u donishning asosidir, hayotni o'rgatuvchi murabbiydir», deb bejiz aytgan.

Bizning maktabda ham kuni kecha kitob marafoni o'tkazildi. Tadbirda ta'lim maskanimizning barcha o'quvchilari faol ishtirok etdi. Jumladan, 2-«B» sinf o'quvchilari marafonda ota-onalari, bobo-buvilari bilan birga o'zlariga yoqqan kitoblardan xarid qilishdi. Men ham oyim bilan Xudoyberdi To'xtaboyevning «Sariq devni minib» kitobini sotib oldim. Shuningdek, aksiyada Birinchi Prezidentimiz yozgan kitoblar haqida ma'lumotlar berildi. Ushbu marafondan juda katta taassurot oldim.

Shunday ajoyib yurtda tug'ilganimdan, buyuk shaxslarning avlodi ekanligimdan faxrlanaman. Fursatdan foydalanib, bu tadbirni tashkil etgan kutubxonachi Shahnoza To'rayevaga butun sinfimiz nomidan o'z minnatdorligimizni bildiramiz.

Malika SHODMONOVA,  
Buxoro viloyati, G'ijduvon  
tumanidagi 43-umumta'lim  
maktabining 2-«B» sinf  
o'quvchisi



Allomalar merosi –  
axloqiy tarbiya asosi.

## IJODKORLAR MAKTABI

Har sohada bo'lib ilg'or,  
Izlanishdan tolmaymiz.  
Kelib ko'ringiz bir bor,  
Afsuslanib qolmaymiz.

Bu galgi qahramonlarimiz nigohlaridan o'qiganlarimizni qofiyaga solgim keldi. Ular Yunusobod tumanida joylashgan 235-umumta'lim maktabi o'quvchiligidir.



Yaqinda ijodkor-u, iste'dodli tengdoshlaringiz o'quv dargohida tadbir o'tkazildi. Kechada bolalar ulug' bobolarimizni yod etishdi. «Millatning buyuklarini yod etib...» mavzusidagi adabiy-musiqiy tadbirda bolalar bir-biridan ajoyib obrazlarni yaratishdi. Jumladan, 10-«A» sinf o'quvchisi Muhammadziyo Husniddinov Xisrav obrazida gavdalangan bo'lsa, Shavkat Zokirovning Farhod kabi tog'ni talqon qilgudek shijoati bor ekan. Sabina G'ulomjonova va Gulmira Umrzoqovaning g'azal o'qish qobiliyatiga barcha tan berdi. So'ng sahnaga Iltifot Umarova rahbarligidagi 2-sinf o'quvchilari chiqib kelishdi. Bu bolajonlar «Non isi» nomli sahna ko'rinishini yig'ilganlarga namoyish etishdi.

Tadbirda tashrif buyurgan faxriy jurnalist Ne'matilla Qayumov ta'kidlaganiday, ushbu maskanda faol va ijodkor o'qituvchi-yu o'quvchilar ko'p ekan. Ayniqsa, maktab rahbari Mo'mina Sulaymonova, ona tili o'qituvchilari – Gulbahor Rahimova, Jamila Saidvaliyeva, Mamlakat Otaqulova va Saodat Zoitova o'quvchilarni adabiyot gulshaniga yetaklayotgan bo'lsa, ne ajab! Zero, bolalar qalbidagi ijodkorlik urug'i ana shunday ustozlar e'tiboridan kurtak yozadi.

Sayyora QODIROVA

**Maktab-internatning 5-6-7-sinf o'quvchilari, maktabning ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari Bibirobiya Ziyayeva, muassasa tarbiyachisi va kutubxonachisi rahbarligida azim Termiz shahrining diqqatga sazovor joylariga sayohat uyushtirdilar.**



Dastlab, o'quvchilar Hakim at Termiziy ziyoratgohini aylanishdi. Ma'lumki, bu buyuk vatandoshimiz bizga boy va katta ilmiy meros qoldirgan. U Xuroson va Movarounnahrda ilk tasavvuf ta'limotchisi, huquqshunoslik, tabiatshunoslik, tabobat, ilm-u nujum, tilshunoslik va yana boshqa ko'plab sohalarda asarlar yaratgan alloma. Ziyoratgohda ulug' vatandoshimizning xayrli ishlari haqida so'zlab berildi. Ajdodlarga munosib

ilm-fan, madaniyatiga qo'shgan hissasi beqiyos, – deydi 5-«A» sinf o'quvchilari Dildora Tursunova hamda uning dugonasi Ilyona Abdurasulova. – Biz shunday yurtida tug'ilganimizdan g'urur-iftixorga to'lamiz. Bunday

hayvonlarni tomosha qilib, olam-olam taassurot olishdi.

Mashrab ANOROV,  
Surxondaryo viloyati, Denov tumanidagi  
17-DIUMIning yoshlar yetakchisi

# BUYUK SIYMOLAR

Yetuk mutafakkir siymolar, olim va davlat arboblari, bezagir ijodkorlar – Alisher Navoiy va Zahiriddin Muhammad Bobur asarlari o'quvchi-yoshlarni ma'nan yetuk inson qilib tarbiyalashda dasturilamal bo'lmoqda.



Kuni kecha maktabimizning 1-sinf o'quvchilari o'rtasida tadbir bo'lib o'tdi. Unda Shahriza Ismoilova, Parvina Pirmatova, Muhammadali Zuhridinov, Dilbar Rasulova kabi yigit-qizlar faol ishtirok etdi. Bolalar «Navoiy va Bobur g'azallarini kuylaymiz» mavzusida g'azal va ruboiylarni ifodalay aytdi. Bahribayt bellashuvida esa o'quvchilar o'z bilimlarini namoyon etdi.



Xurshida HALIMOVA,  
Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumanidagi 241-umumta'lim maktabining boshlang'ich sinf o'qituvchisi

Toshkent shahar, Chilonzor tumanidagi 270-umumta'lim maktabida nazm va navo kechasi o'tkazildi.

Maktabning ona tili va adabiyot muallimlari – Sevara Rajabova hamda Nasiba Haydarovaning ilmga chanqoq shogirdlari uchun bu kecha mumtoz adabiyotga bo'lgan hurmat va muhabbatlarining o'ziga xos namoyishi bo'ldi.

Tadbir davomida o'quvchilar Navoiy, Bobur g'azal va ruboiylaridan namunalarni o'qishdi. Ishtirokchilar bahribayt musobaqasida bobolariga munosib voris ekanliklarini isbotlashdi. Adabiy kecha ruhiga mos kuy-qo'shiqlar yangrab, raqslar ijro etildi. 6-sinf o'quvchilari Husan Jo'rayev, Muslima Berdiboyeva, Mubina Abdunabiyeva, Muxlisa G'aniyeva eng hozirjavob va zukko ishtirokchi degan nomga sazovor bo'lishdi.

Muzaffar AHMEDOV

## SERMAZMUN SAYOHAT

### FAOL SARDOR

Bugun yurtimiz yoshlariga o'z iste'dodini namoyon etish uchun imkoniyat eshiklari keng ochilgan. Quvonarlisi, bu g'amxo'rliklardan oqilona foydalanayotgan tengdoshlarim talaygina.

Bizning 23-umumta'lim maktabimizda ham ana shunday bilimga chanqoq yoshlar juda ko'p. Jumladan, «Bilimlar bellashuvi»ning maktab va hududiy bosqichi g'olibi, «Kamalak» bolalar tashkilotining klub sardori Sherzod Haqqulovning ota-onasiga qancha rahmat aytisak, shuncha oz. U barcha fanlardan a'lo baholarga o'qish bilan birga, «Kamalak» bolalar tashkiloti faoliyati samaradorligini oshirishga

munosib hissa qo'shmoqda. Tuman va hududlararo bo'lib o'tgan o'quv-seminarlarda faol qatnashib, tashkilot targ'ibotini samarali olib bormoqda. Bu kabi tashabbuskor o'quvchilar tufayli maktabimiz boshlang'ich tashkiloti yanada gullab-yashnashiga ishonamiz.

To'lqin TOSHEV,  
Buxoro viloyati, Shofirkon tumanidagi 23-umumta'lim maktabining yoshlar yetakchisi





## ADABIYOT BAYRAMI

Ustozlarimiz Xurshida va Shohidaxon Nishonovalar tashabbusi bilan tashkil etilgan bayram «Ma'naviyatimiz sarchashmalari» deb nomlandi.

Mazkur tadbir chin ma'noda adabiyot bayramiga aylanib ketdi. Unda 5-, 7-«A», 8-«I» sinf o'quvchilari hamda «Oftob» badiiy ijod va adabiyot to'garagi a'zolari faol ishtirok etdi.

Kechada «Shohjahon va Avrangzeb», «Bobur va Xondamir», «Navoiy va bulbul», «Xotamtoy», «Yaxshidan bog' qoladi» nomli bir-biridan ibratli sahna ko'rinishlari namoyish etildi.

Tadbir so'ngida g'azalxonlik musobaqasi o'tkazilib, unda 8-«I» sinf o'quvchisi N.Sayubbayeva 1-, M.G'afurjonova 2-, 7-«A» sinf o'quvchisi H.Isoqjonova 3-o'rinni egalladi. Ma'naviyat kechasida 7-«A» sinf o'quvchilaridan Yu.To'rayev, O.Abdullayev, X.Ismanjanova, R.Sadriddinova, M.Abdullayeva, S.Normirzayevalar, 8-«I» sinf o'quvchilaridan Fotima va Zuhra Habibullayevalar eng namunalı o'quvchi sifatida maktab ma'muriyatining esdalik sovg'asi va faxriy yoriq bilan taqdirlandi.

Rahimaxon SADRIDDINOVA,  
Namangan shahridagi 43-umumta'lim maktabining 7-«A» sinf o'quvchisi,  
«Oftob» badiiy ijod va adabiyot to'garagi a'zosi

### OTA-ONANGIZ BILAN O'QING!

Tunov kuni adabiyot fani darsligini izlab, farzandlari maktabga boradigan qo'shningning eshik qo'ng'irog'ini bosdim. Qo'shningni hadeganda chiqavermadi. Endi ortimga qaytmoqchi bo'lib turgandim, eshik ochilib, hamsoyam hovliqqancha peshvoz chiqdi. Hol-ahvol so'ragach, maqsadimni aytdim. U esa «bolalarim uyda dars tayyorlayapti, o'zingiz kirib so'ray qoling», dedi-da, televizor ko'rayotganiga ishora qilib, shoshganча boshqa xonaga kirib ketdi.



Toshkent shahar, Yashnobod tumanidagi 153-umumta'lim maktabida «Navoiyxonlik» va «Boburxonlik» oyligi qizg'in o'tmoqda.

## QO'SHNI BOLANING HASRATI

yoxud yana sharqona tarbiyaga zid seriallar haqida

Men esa asta bolalar xonasiga bosh suqdim. Ichkariga kirganimda, qo'shningning kichik farzandi uyali telefon o'ynab o'tirganini ko'rib, biroz ajablandim. Yana biri kompyuterdan ko'zini uzmasdi. Oilaning kenjasi esa «darsimni tayyorlashga yordam bering», deya opasiga yalinyapti. Shoshib turganim uchun o'zimga kerakli kitobni o'ldim-da, ortimga qaytdim. Yo'lda ketayotib, ikki-uch kun avval qo'shningning o'g'lidan baholarini so'raganim yodimga tushdi. O'shanda bolakay oyisi ko'pincha serial tomosha qilib, dars tayyorlashiga yordam bermasligidan xafa bo'lgandi...

Bugun yurtimizning aksariyat telekanallari turli saviyasiz, milliy mentalitet va urf-odatlarimizga zid bo'lgan turk, hind hamda Lotin Amerikasi mamlakatlari seriallarini kimo'zarga namoyish etmoqda. Ushbu «ijod mahsulotlari ota-onalar, yoshlar, ayniqsa, o'sib kelayotgan yosh avlod vakillariga «ma'naviyat darsi»ni o'tayapti, desak yanglishmaymiz. Achinarlisi, ko'pchilik ota-onalar sevimli seriallarini xotirjam ko'rib olish uchun o'z farzandlarining odobi, o'smirlik paytidagi muammolariga panja orasidan qaramoqda. Afsuski, bu ko'p hollarda jamiyatimizda turli ko'ngilsizliklarning paydo bo'lishiga sabab bo'layotir.

O'zingiz o'ylab ko'ring, ana shu seriallar va ularning ongimizga salbiy ta'siri sabab, oilamiz, yaqinlarimiz hayotidagi muammolarga, yon-atrofimizdagi voqea-hodisalarga beparvo, loqayd

nazari bilan qarashga odatlanib qolmadikmikan? Balki bunga tarbiyada ziyraklikni unutib qo'ya-yotganimiz, dilbandlarimizga yetarli vaqt ajratolmayotganimiz, ularga kerakli mehnri bera olmayotganimiz sababdir?!

Zuhra UMAROVA, Toshkent pedagogika kollejining pedagogika va psixologiya kafedrası mudiri:

ana shu «badiiy mahsulot»lardagi qahramonlarga taqlid qilib, bemehr, qahri qattiq, xudbin shaxs bo'lib ulg'aymoqda. Shuning uchun ota-onalarga iltimos qilib aytamanki, farzandlaringiz tarbiyasiga aslo bee'tibor bo'lmang! Ajdodlarimizdan qolgan boy ma'naviy merosni, bunyodkorlik g'oyalari va ezgu ta'limotlarini yoshlar ongiga singdirishda ularga o'rnak bo'ling!

Kamola KARIMJONOVA, Toshkent viloyati, Qibray tumanidagi 14-umumta'lim maktabining 6-sinf o'quvchisi:

– Ota-onamiz biz farzandlarning dars tayyorlashimizni doim nazorat qiladi. Shuning uchun maktabda a'lo baholarga o'qiy-miz. Televizor ko'rishga bo'sh vaqtimiz deyarli yo'q. Qanday ko'rsatuv, film yoki multfilmlar ko'rayotganimiz bilan onam qiziqib turadi. Ba'zi tengdoshlarimga o'xshab, kattalar oldida serial tomosha qilmaymiz. Ota-onamiz bolalik chog'larida ko'p kitob o'qigan ekan. Shu sababli bizga ham doim kitob mutolaa qilish kerakligini uqtirishadi. Oparim ingliz tili, matematika, ona tili fanlarini puxta o'rganyapti. Ukam esa futbol to'garagiga qatnaydi. Biz ham ota-onamizga o'xshab, ko'p kitob o'qisak, kelajakda yaxshi inson bo'lib kamolga yetamiz.



– Ba'zan o'quvchilarning ayrim saviyasiz klip va seriallarning mazmun-mohiyatini to'g'ri anglamay, ulardagi qahramonlarning kiyinishi, soch turmagiga ko'r-korona taqlid qilishi, chet el san'atkorlarining behayo qiliqlari-yu, yurish-turishlarini o'zlaricha zamonaviylik, asl madaniyat deb tushunishiga guvoh bo'lamiz. Shunda ularga o'zligimizdan uzoqlashmasliklarini, ayniqsa, qizlar iboli, hayoli bo'lishi kerakligini tushuntiramiz.

Aytish kerakki, badiiy jihatdan sayoz bo'lgan uzundan-uzoq seriallar, kinofilm va kliplarni tomosha qilish tomoshabin ongining o'tmaslashishiga xizmat qiladi, xolos. Achinarlisi, bugun ko'plab yoshlar

Aziz o'quvchi, ushbu mavzu yuzasidan sizda qanday fikr-mulohazalar bor? Bu haqida, albatta, bizga yozib yuboring.

Nodira NAZAROVA





Kim o'z yurtini sevmasa,  
U hech nimani seva olmaydi.  
J.BAYRON

Tong  
yulduzi

## BIZNING ROZIYA

Marg'ilon shahridagi 8-bolalar musiqa va san'ati maktabining 2-sinf o'quvchisi Roziya Komiljonova 2016-yil Ozarbayjon poytaxti Boku shahrida o'tkazilgan «Mug'om» xalqaro bolalar festivalida qatnashib, an'anaviy xonandalik yo'nalishi bo'yicha 1-o'rinni egallab, diplom bilan taqdirlangani haqida «Tong yulduzi» gazetasida xabar bergan edik.

Ushbu iste'dod egasi 2017-yil mart oyida Rossiya Federatsiyasining Qozon shahrida o'tkazilgan «Jonli chashma» xalqaro ko'rik-tanlovida an'anaviy xonandalik yo'nalishi bo'yicha ishtirok etib, oliy sovrin – «Gran-Pri»ni qo'lga kiritdi hamda Amerika Qo'shma Shtatlarining nufuzli «Carnegie Hall» konsert saroyida shu yil iyun oyida o'tkaziladigan tadbirga yo'llanma oldi. Uning ijro mahorati muxlis-u mutaxassislar olqishiga sazovor bo'ldi.

Kuni kecha maktabda o'tkazilgan Roziya Komiljonovaning ijodiy konsertida ta'lim maskani o'qituvchilari va o'quvchilar jamoasi, ota-onalar yosh iste'dodni olqishlab, unga yuksak parvozlar tilashdi.

Muhammadjon MAHMUDOV,  
Marg'ilon shahri

## USTOZNI XAFA QILMAYMIZ

Sardor ismli sinfdoshimiz oxirgi paytlar ko'p sho'xlik qilib, ustozimiz Gulnora opani ranjitadigan odat chiqardi.

Maktab oshxonasidagi eshikni sindirgani uchun sinf rahbarimizning oyliklaridan ushlab qolindi. Aksiga olib, Gulnora opaning yaqinlari ancha uzoqda, o'zleri esa kichik qizlari bilan yolg'iz turadi. Sardorning sho'xliklari kundan-kunga ortib, o'zidan kichik sinfdagi bolani unga yo'l bermaganlikda ayblab, uribdi. Bu ham yetmagandek, agar sinfdoshimizga har kuni pul berib turmasa, undan ham battarroq kaltaklashini aytib, qo'rqitibdi.

Ko'pgina ota-onalar ustozimizga undan shikoyat qilishdi. Sardorning ota-onasi esa direktorimizga o'g'lini sinfda yakkalab qo'yilgani haqida aytib, yana Gulnora opani xafa qildi. Bu hol qayta takrorlansa, ishdan bo'shatilishi haqida ogohlantirish oldi.

Bundan ranjigan ustoz qattiq betob bo'lib qoldi. Kunlar ancha sovuq, qor qattiq yog'gan payt edi. Biz sinfdoshlar bilan kelishib, ularning holidan xabar olishga qaror qildik. Uylariga borgach, ustozning ahvolini ko'rib, qattiq xafa bo'ldik. Darrov qizlar uy yig'ishtirishga tushdik. Bahrom, Anvar do'konga chiqib, yegulik olib keldi. So'ng issiq ovqat tayyorladik. Ustoz mehribonchiligimizni ko'rib, quvonganidan yig'lab yubordi. Endi ularni deyarli har kuni ko'rishga boradigan bo'ldik. Sardor ham sinfdan ajralib qolganligini sezib, qilmishidan pushaymon yedi. Shuning uchun maktab raqamini yozishni istamadim. Endi ustozimizni hech kimga xafa qildirib qo'ymaymiz.

Odina SAHOBIDDIN qizi

O'zbekiston Respublikasi  
Vazirlar Mahkamasining  
«Umuniy o'rta ta'lim  
muassasalarining 10–11-sinf  
o'quvchilariga kasbiy ta'lim  
berishga ixtisoslashtirilgan  
o'quv ishlab chiqarish  
majmualarini tashkil  
etish chora-tadbirlari  
to'g'risida»gi  
Qarori ijrosi  
yuzasidan  
Toshkent  
Matbaa-noshirlik  
kasb-hunar  
kollejida tanlov  
bo'lib o'tdi.

## EPLI QIZ



Bellashuvda Shay-  
hontohur tumanida-  
gi 13-, 40-, 59-, 254-,  
324-umumta'lim maktablari-  
ning 10-sinf qizlari uch guruhga  
bo'linib, do'ppi tikish, savat  
to'qish, mohir qo'llar, rasm chi-  
zish shartlari bo'yicha o'zaro  
bellashdi.

«Hunarli kishi xor bo'lmas»,  
deganlaridek, kechada qat-  
nashgan qizlarning o'z qo'llari  
bilan yaratgan ishlarini ko'rib, ular-  
ga rosa havasimiz keldi. Ayniqsa,  
254-umumta'lim maktabining 10-  
«A» sinf o'quvchilari – Durdona  
Toshxo'jayeva, Kamola Abdazovaning  
qo'l mehnatlari taqsingga loyiq.

– Men 7-sinfdan buyon to'quvchi-  
likka qiziqaman. Onajonimning  
sharf-qo'lqopchalar to'qiganini ko'rib,  
«qachon men ham ulardek bo'la-  
man», derdim. Onamga qiziqishimni  
aytganimda, menga bu hunarning  
sirlarini puxta o'rgatgan. Hozir o'zim  
bolalar kiyimlari, kattalar uchun  
nimcha, jemferlarni mustaqil to'qiy  
olaman. Bu hunar orqali oz bo'lsa-  
da, oilamizga nafim tegayotgan-  
dan xursandman, – deydi Kamola

Abdazova.

– Bo'sh vaqtimni bekor o'tkazmas-  
lik uchun yaroqsiz buyumlardan  
ro'zg'or uchun kerakli buyumlar,  
savat, qutichalar yasashga qiziq-  
man. Eng muhimi, vaqtimni samarali  
o'tkazaman. Menga shunday foydali  
hunarni o'rgatgani uchun mehnat  
fani ustozimiz Shahnoza Tohirovaga  
o'z minnatdorчилиgimni bildiraman,  
– deydi Durdona Toshxo'jayeva.

Vaqtini behuda o'tkazayotgan  
qizlar qayoqda-yu, to'quvchilik,  
tikuvchilik orqali chiroyli ko'ylaklar  
tikayotgan qizlar qayoqda?! Tanlov  
esa, albatta, o'zingizdan.

Nigora ABDUNAZAROVA

## 2018-yil – Faol tadbirkorlik, innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni qo'llab-quvvatlash yili

### YILNING ENG YOSH IXTIROCHISI

Siz biror-bir buyumni ixtiro qilishga hech urinib ko'rganmisiz? Biroz mushkul-u lekin qiziqarli mashg'ulot deysizmi? Albatta, bunga alohida uquv va qobiliyat darkor.



Tengdoshingiz Ikromjon Mo'yidinjonov yuksak salohiyati bilan boshqa tengdoshlaridan ajralib turadi. Farg'ona tuman «Barkamol avlod» bolalar markazi «Kompyuter servis xizmati» to'garagi a'zosi 2017-yil «Yilning eng yosh ixtirochisi» tanlovining Respublika saralash bosqichida «Yosh konstruktor va ixtirochi» yo'nalishi bo'yicha «Quyosh energiyasi yordamida suv

isitish qurilmasi» modeli loyihasi bilan qatnashib, 1-o'rinni egalladi. Tumandagi 1-IDUMIning 9-«A» sinfida tahsil olayotgan Ikromjon hozirda ustoz Nafisaxon O'rinboevadan texnik ijodkorlik sirlarini o'rganmoqda.

U tuman, viloyat hamda respublika miqyosida tashkil etilgan turli tanlov va festivallarning sovrindori hisoblanadi. Jumladan, 2016–2017-o'quv yilida viloyat «Barkamol avlod» bolalar markazida

o'tkazilgan «Texnik ijodiyot» festival-tanlovining viloyat bosqichida «Radiotexnika va elektronika» yo'nalishida «Neft, gaz konlarini qidirish ko'chma laboratoriyasi» loyihasi bilan ishtirok etib, 1-o'rinni egalladi hamda Respublika bosqichida «Eng noan'anaviy loyiha muallifi» nominatsiyasi go'libi bo'ldi.

Ikromjonning ixtirolari kelgusida insonlar og'irini yengil qilsa, ajabmas.

### AZIZBEK ORZUSIDAGI ROBOTNI YARATDI

Azizbekning ham xuddi Ikromjon kabi yutuqlari talaygina. U Farg'ona viloyatidagi 29-umumta'lim maktabining 5-sinfida tahsil olmoqda. Darsdan bo'sh vaqtlarida Azizbekni «Barkamol avlod» bolalar markazida tashkil etilgan «Yosh konstruktor va ixtirochi» to'garagi rahbari Muhabbat Dosimovanning yonidan topasiz.



Buni qarangi, u ustoz yordamida «O'zbekiston» nomli suvda harakatlanuvchi kema, quyosh nuridan quvvat oluvchi «Svetofor», Wi-Fi qurilmasi bilan boshqariladigan «Kuzatuv mashina»larini yaratgan. Bu ixtirolari bilan 2017–2018-o'quv yilida o'tkazilgan «Bolalar texnik ijodkorligi» festival-tanlovining tuman, viloyat, respublika bosqichlarida I darajali diplom bilan taqdirlandi. O'quvchi-yoshlar o'rtasida o'tkazilgan «Orzumdagi robot» respublika sirtqi tanlovining tuman, viloyat bosqichlarida 1-o'rinni egallab, Respublika sirtqi tanlovida qatnashish huquqini qo'lga

kiritdi. Ko'pchilik o'quvchilar Azizbekka havas bilan qaraydi. U maktabda barcha tengdoshlariga o'mak.

Yillar o'tib, iqtidorli o'quvchining tengdoshlari Wi-Fi orqali boshqariladigan mashina yoxud batareyalari yordamida ishlayotgan svetoforni ko'rganda, bu Azizbekning ixtirosi deb faxrlanishlari qanchalik quvonarli!

Ozoda TURSUNBOYEVA





Education is the foundation upon which we build our future. Bilim biz yaratayotgan kelajakning asosidir.

Christine GREGOIRE

Erta tongdanoq Azizaxonning jajji yuragi gupullab urdi. Hayajondan o'zini qo'yarga joy topa olmasdi. Chunki, Tohir bobosi bugun 80 yoshni qarshi oldi. Axiyri, uning dilidagilari qog'ozga ko'chdi...

## BOBOSIGA SOVG'A TAYYORLAGAN AZIZA

**Bobom ulug' yoshida, Katta ishlar boshida. Shogirdlari bahodir, Ter to'kamiz qoshida.**

**Bobom asli pahlavon, Sherdek oshar qir, dovon. Ulargadir tilagim, Omon bo'lsinlar, omon.**

**«Bolam, kasbing ulug'la, Yaxshi ishni qutlug'la». Silab asta boshimiz, Dedi: «Yurting qo'riqla».**

U bu she'rni kechki vaqt oilaviy tantanada o'qib berishni niyat qildi. Qizaloqning ilk she'riy mashqi bobosiga bag'ishlangani bejiz emas. Chunki u kabi yigirma to'rt nabira-yu, o'n ikkita eva-raning hayotida bu ulug' in-sonning o'rni katta. Aziza o'z she'rida bobosini bejizga pahlavon, deb atamadi. Bili-shimizcha, Tohir bobo Jizzax va Mirzacho'ldagi yangi yerlarni o'zlashtirish boshqar-masi ixtiyorida ta'minot

bo'limini boshqargan ekan. Bugun esa keksalik gashtini surib, Mehruza, Mo'tabar kabi nabiralarning bo'sh vaqtlarini unumli o'tishiga bosh-qosh bo'lmoqda.

Toshkent viloyati, Bo'ston-liq tumanidagi 17-umum-ta'lim maktabining 3-sinfida tahsil olayotgan Azizaxon Tohirova hamisha bobosiga munosib bo'lish harakatida. A'lочи qizaloq sira dars-lardan qolmaydi. Ustozi

Shahlo Idivrova qo'l ostida bilim olishdan tolmay-di. Tirishqoqligi sabab, bizning qahramonimizga ham aylandi.

Ha, aytgancha, qizaloq-ning yuqoridagi she'ri bobosiga eng katta sovg'a bo'libdi. To'g'ri-da, bobo uchun jajji nabirasining dilidagi tilaklarini uning shirin tilidan eshitishdan ortiq sovg'a bo'lmasa kerak.

QIZLARXON



### Lesson 7

## «TO BE» YORDAMCHI FE'LING QO'LLASH QOIDALARI

«To be» yordamchi fe'li o'zbek tiliga «bo'lmoq» deb tarjima qilinib, uni quyidagi hollarda qo'llash mumkin.

Predmetning kim yoki nima ekanligini ko'rsatish uchun.	This <b>IS</b> a book. Her name <b>IS</b> Madina.
Kishilarning millati va yoshini ifodalashda.	I <b>AM</b> 24 years old. He <b>IS</b> Uzbek.
Shaxs yoki predmetlarning xarakteri va xususiyatlarini ko'rsatish uchun.	My parents <b>ARE</b> very kind. Today <b>IS</b> cold.
Predmetning qayerda ekanligini ko'rsatish uchun.	The book <b>IS</b> on the table.
Shaxs yoki predmetning holatini bildirganda.	I <b>AM</b> hungry.

## «TO BE» YORDAMCHI FE'LI BILAN BIRGA QO'LLANILADIGAN IBORALAR

- To be afraid – Qo'rqmoq
- To be tired – Charchamoq
- To be well – Sog' bo'lmoq
- To be interested in – Qiziqmoq



- To be glad – Xursand bo'lmoq
- To be busy – Band bo'lmoq
- To be angry – Jahli chiqmoq
- To be late – Kechikmoq
- To be out – Tashqarida bo'lmoq
- To be away – Uzoqda bo'lmoq

### Exercise 1. Check the mistakes.



- Lions is wild animals – Lions are wild animals.
- Dildora is a tall girl –
- Our English teachers is in the school at the moment –
- I am sad today –
- My pencil is long –
- My uncle are a policeman –
- The pencil are in the classroom –
- The pencil is in the bag –



Painter: Yoqubbek HALIMBEKOV

## Learning idioms

Read the idioms and full fill the gaps

Idiom	Meaning
Chow down	Eat something.
Beating around the bush	Avoiding a topic.
Break a leg	Good luck.
Crack someone up	Make them laugh.
Cut to the chase	Leave out the details.
Hit the sack	Go to bed.



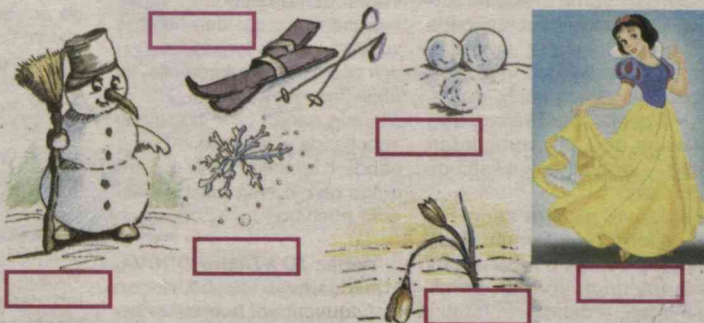
- You don't have to tell me the whole story. **Just cut to the chase!**
- I'm hungry I think it is time for lunch! Let's go ...
- I keen on that comedian film! I always ...
- I'm tired. I think I'll ...
- Are you going to the examination? ...
- I know he wants to tell me something, but he keeps ... I have no idea what he wants.

Dinora ABDULLAJONOVA

## Matching

Now children, let's match the words with the pictures

Snowman, snowboard, snowflake, snowball, snow-white, snowdrop



Dilnura BAHODIROVA,

Your teacher Ma'mura G'ULOMOVA

the pupil of school-internat №1st in Qo'shko'pir distict, Kharezm region



Bahrom AKBAROV

## YURAGIMDA – TUMORIMSAN

Vatan so'zi  
Qalbga g'urur,  
Shon berar.  
Ona esa  
Murg'ak dilga  
Jon berar.  
Shu sababli  
Ikki so'z ham  
Suyukdir.  
Ona – Vatan,  
U hamisha  
Buyukdir!

\*\*\*  
Vatan – shonim,  
Vatan – jonim.  
G'ururim,  
Iftixorimsan.  
Quyosh yanglig'  
Tafting qaynoq.  
Dilda mangu  
Bahorimsan.  
Baxtim mening,  
Quvonchim,  
Qallda borimsan.  
Ardoqlayman,  
Ham asrayman.  
Yuragimda –  
Tumorimsan!



## KITOB YAQIN DO'STIMDIR

Oldim kitob qo'limga,  
Ziyo tutdim yo'limga.  
Shodlik to'ldi ko'nglimga,  
Kitob yaqin do'stimdir.

Ezgulikka yo'llaydi,  
Har qadamda qo'llaydi.  
G'amda boshim silaydi,  
Kitob yaqin do'stimdir.

Har varag'i nur sochar,  
Qalbmida dunyo ochar.  
O'qisam mehrim oshar,  
Kitob yaqin do'stimdir.

**Xurshidabonu SULTONOVA,  
Andijon shahridagi  
37-umumta'lim  
maktabining  
6-sinf o'quvchisi**

## MENING SINGLIM OSIYO

Bir singlim bor Osiyo,  
Gapi bisyor uni-yo.  
Undan gap so'rab ko'ring,  
Bijirlab ketar, biling.

Mening singlim Osiyo,  
Tili shirin Osiyo.  
Bidir-bidir qiladi,  
Qovog'ini soladi.

Qo'g'irchog'in ovutib,  
Alla-allasin aytib.  
Hammamizni lol etar,  
Ko'nglimizni shod etar.

**Dilnur ERKINOVA,  
Qashqadaryo viloyati, Kasbi  
tumanidagi 11-DIUMning  
3-sinf o'quvchisi**



## ARG'IMCHOQDA UCHARDIM

Bolalikni opichlab,  
Arg'imchoqda uchardim.  
Osmondagi eng baland,  
Bulutlarni quchardim.

Qushlar ko'rib parvozim,  
Menga hayron boqardi.  
Balandlarga sayr etish,  
Menga juda yoqardi.

Uzun qilib bog'langan,  
Arg'imchog'im ipakdan.  
Olislarga uchardi,  
Rosa edi mustahkam.

Men dam olmay uchardim,  
Zavqim ko'kka sochardim.  
Shunchalik ko'p uchsam ham,  
Menga edi juda kam.

**Mahliyo FAYZULLAYEVA,  
Surxondaryo viloyati, Sariosiyo  
tumanidagi 2-umumta'lim  
maktabining 8-«B» sinf o'quvchisi**

## QALAMNING ALAMI

Tutoqib dedi qalam,  
Menga qilmoqda alam.  
Bir kun imtihon bo'lib,  
Ruchka yozdi to'ldirib.  
Tepadan pastga tushdi,  
Yaxshilik nomin quchdi.  
Shundan uning ko'ngli to'q,  
Menga-chi, bir maqto'v yo'q.  
Olqishlar bo'lar unga,  
Qanday chidayin bunga?!

**Mubinabonu  
TO'XTARALIYEVA,  
Toshkent tumanidagi  
32-umumta'lim  
maktabining 2-sinf  
o'quvchisi**

## «NABIRAMGA MAKTUBLAR» TURKUMIDAN

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda)

Aziz nabiram, bir kuni sen maktabdan juda tushkun holda kelding. Buni men darrovda sezdim. Mavridi bilan sababini asta so'radim. Sen partadoshingdan shikoyat qilding. Shunday shikoyat qildingki... Agarda buni dadang yoki onang eshitib qolsa bormi, darrovda maktabga borib, seni boshqasi bilan almashtirib o'tqazib qo'yardi. Yaxshiyam ular bexabar qolishdi. Yuragingdagini menga yorib to'g'ri qilding.

Bilasanmi bolam, avvalo, sen o'tirgan o'sha partani oddiy parta emas, bamisoli qayiq deb bil. Ha, shunday! O'sha yomon ko'rgan o'rtog'ing bilan bitta qayiqda suzib boryapsizlar. Ilm yo'lida birga safarga chiqqansizlar. Odatda, safardoshni yo'lida almashtirib bo'lmaydi.

Hozir senga bir rivoyat aytib beraman: Ikki kishi safarga chiqishibdi. Yo'llari cho'l-u biyobonlardan iborat ekan. Aslida, ilm yo'li ham shunaqa. Ularning bittasi juda qo'rs, qo'pol ekan. Sening partadoshingga o'xshab sherigining jig'iga tegaverar ekan. Oq desa – qora, qora desa – oq der ekan. Uni hecham insofga chaqirib bo'lmasmish. U yomonning dastidan birona arz qilay desa, eshitadigan odamning o'zi yo'q. To'rt tomon qum va sahra. Oxiri hamrohidan jabr ko'rib kelayotgan sherigi, yuragi to'lib, qumga:

«E, Xudo meni bu falonchidan qutqar, qutulish uchun, hatto, o'limimga ham roziman, jonimni olib qo'yaqol», deb yozib ko'nglini bo'shatgan bo'пти.

Bu xuzuvni o'qib, sherigi kulib qo'yaqolibdi. Yo'lida davom etib bir qir oshgan ekanlar, oldilaridan katta daryo-yu azim chiqibdi. Yomon sherik shartta o'zini daryoga tashlab, narigi qirg'oqqa suzib ketibdi. Suvdan chiqib qarasa, sherigi daryo bo'yida o'tirganmish. «Ha?» debdi. «Suzishni bilmay-



**Erkin MALIK,  
O'zbekiston Respublikasida  
xizmat ko'rsatgan jurnalist**

## SAFARDAGI YO'LOVCHILAR

man», debdi unisi. Hozirgina mendan qutulish uchun o'limimga rozi bo'lib

turgan eding-u, so'zingda tur-da, nomard. Tashla o'zingni daryoga, o'lasan-ketasan, mendan qutulasan, debdi bunisi.

Bu gaplar sherigining oriyatiga tegibdi. Bu dashnomlardan ko'ra o'lganim yaxshi debdi-yu, ko'zini chirt yumib, o'zini suvga otibdi. Bir mahal qarasa, berigi qirg'oqda yotganmish.

– Meni kim qutqardi? – hayron bo'libdi u.  
– Men qutqardim.

U o'rmidan turib, daryo bo'yidagi xar-sangga, o'zini qutqargan safardoshining nomini o'yib yoza boshlabdi.

– O'zingni qiynab nima qilasan, daryoning narigi yog'ida qumga yozgan eding, bu yerda ham qumga yozib qo'ya qol, ana qum, – debdi yomon hamrohi.

– Yo'q, – debdi bunisi, – u yoqda yoz-ganimni shamol o'chirib ketdi. Sen qumga yozadigan ish qilmading. Toshga o'yib yozadigan ish qilding, noming dunyo turguncha tursin.

Ana shunaqa, bolajonim. Sen ilm sa-faridagi partadoshingga yaxshi gapiraver, achchiq so'zlariga sabr qilaver. Zora, rivoyatdagidek eng yaqin qadrdoningga, haloskoringga aylanib qolsa, nima deding, toychog'im?

(Davomi bor)

Biri oq, biri qizil, uchinchi sariq bo'lgan opa-singil kapalaklar bor edi. Ular quyosh nurida guldangulga qo'nib, uchib yurishar ekan. Bir kuni Quyosh ularning ahilligini sinamoqchi bo'libdi:

Yomg'ir kuchaygandan kuchayibdi. Kapalaklarning nozik qanotlari shalabbo bo'libdi. Ular oq gulning yoniga kelib, yomg'irdan pana qilishini so'rashibdi. U esa: «Faqat oq kapalakning berkitaman, chunki u mening rangimga o'xshaydi, qizil va sariq kapalaklar yomg'irda qolaversin», – debdi.

Shunda kichkina oq kapalak opalari panada bo'lmasa u ham berkinmasligini aytibdi.

Shunday qilib, kapalaklar yomg'irda ho'l bo'lgan qanotlarini

silkitib uchib ketibdi. Bulutning orqasidan hamma voqeani kuzatib turgan Quyosh uch opa-singilning birdamligi va ahilligiga qoyil qolibdi. Ularni tillarang nurlari bilan ilitib, ipak qanotlariga yanayam jilo baxsh etibdi. Kapalaklar esa guldangulga qo'nib sayr qilishda davom etishibdi.

**Yulduz TO'XTAMURODOVA,  
Qashqadaryo viloyati, Koson  
tumanidagi 9-umumta'lim  
maktabining 7-«B» sinf  
o'quvchisi**

## OPA-SINGIL (Ertak)

## KAPALAKLAR

Birdan yomg'ir yog'ib, kapalaklar berkinish uchun pana joy qidira boshlabdi. Qanotlari ho'l bo'lmasligi uchun qizil va sariq lola oldiga kelib:

– O'rtog'jon, bizni yaproqlaring orasiga berkitib, yomg'irdan asra, – deb iltimos qilishibdi. Lola esa:

– Mayli, qizil va sariq kapalaklarni berkitaman, lekin oq rang menga o'xshamagani sababli unga yordam berolmayman, – debdi.

Kapalaklar esa singlisi yolg'iz qolishiga rozi bo'lmabdi.





## BESH O'G'Lon MUVAFFAQIYATI

Buxoro viloyati, Romitan tumanidagi 42-sonli futbolga ixtisoslashtirilgan sport maktab-internati o'quvchilari viloyat birinchiligida faxrli o'rinlarni egalladi.



Jumladan, sportning o'zbek milliy kurashi turi bo'yicha bahslarda Ramziddin Xayriddinov 1-o'rin, Mansur Oripov 2-o'rinni qo'lga kiritdi. Muhammadali Tillayev, Homid Rahmonov hamda Azamat Rabbiev 3-o'ringa munosib topildi.

## MUHAMMADJON – BIRINCHI

Muhammadjon Ahmadov Surxondaryo viloyati, Denov tumanidagi 9-umumta'lim maktabining 4-«A» sinfida a'lo baholarga o'qiydi. Darsdan bo'sh vaqtlarida tumandagi sport maktabiga qatnaydi. U bu yerda karate va qo'l jangi sport turi bilan shug'ullanadi.

Shu yilning 13–15-yanvar kunlari poytaxtda respublika sport maktablari tarbiyalanuvchilari o'rtasida qo'l jangi va karate bo'yicha musobaqa bo'lib o'tdi. Unda Muhammadjon ham ishtirok etib, tengdoshlari orasida 1-o'rinni qo'lga kiritdi.

– Ustozim Otabek Nazarovning talabchiligi bois, ushbu turnirda faxrli o'rinni egalladim. Buning uchun ulardan minnatdorman, – deydi yosh sportchi.

Kelgusida Muhammadjonga xalqaro maydonlarda ham ulkan yutuqlar hamroh bo'lishiga tilakdoshmiz.

O'z muxbirimiz



## Sog'lik – boylikdan a'lo.



## ORZIQUIB KUTILGAN BAYRAM

Joriy yil 9-fevral kuni Janubiy Koreyaning Pyongchang shahrida to'rt yillikning eng muhim musobaqasi – XXIII qishki Olimpiya o'yinlari start olganidan yaxshi xabardorsiz.

Aytish kerakki, ushbu nufuzli sport anjumaniga koreyslar juda katta tayyorgarlik ko'rdi. Ko'plab muhtasham va zamonaviy sport inshootlari, Olimpiya qishlog'i, mehmonxonalar, dam olish va ko'ngilochar maskanlar qad rostladi. Bu qilingan sa'y-harakatlarni Xalqaro Olimpiya Qo'mitasi mutasaddilari, keng sport jamoatchiligi vakillari, sportchilar va muxlislar yuqori baholadi. Bu galgi qishki Olimpiadaning talismani – Suxoran (Soohorang) laqabli oq yo'lbarschadir.

Musobaqalarning ochilish marosimi ham dunyo aholisi diqqat markazida bo'ldi. Teatrlashtirilgan betakor tomoshalarni milliardlab sport muxlislari to'g'ridan to'g'ri, minglab muxlislar esa bevosita stadiondan turib tomosha qilishdi. Mazkur sport bayramining yana bir e'tiborli jihati shuki, unda bir necha yillardan buyon urush ostonasida turgan ikki mamlakat, bir millat – Janubiy va Shimoliy Koreya davlatlari bir bayrog' ostida bel-lashuvlarda ishtirok etmoqda. Shundan bilsak bo'ladiki, bejizga sport tinchlik, do'stlik, birdamlik ramzi, deb atalmaydi. Qolaversa, doping mojarolariga aralashib qolgan rossiyalik atletlar Olimpiya bayrog'i ostida bahslarga kirishgan.

Quvonarlisi, ushbu nufuzli sport bayramida o'zbekistonlik atletlar ham ishtirok etmoqda. Jumladan, Olimpiya o'yinlarida tog' chang'isi bo'yicha mahoratli sportchimiz Komiljon To'xtayev ona Vatanimiz sharafiga himoya qilsa, Misha Ge figurali uchish bahslarida o'z omadini sinovdan o'tkazadi.

Bugunga qadar, ko'plab sport turlari bo'yicha g'olib va sovrindorlar aniqlanib, medallar o'z egalariga topshirildi. Germaniya, Italiya, Niderlandiya, Fransiya, Norvegiya, Slovakiya, AQSH, Shvetsiya, Chexiya, Janubiy Koreya, Yaponiya kabi davlat sportchilari bir necha medallarni qo'lga kiritib ulgurishdi.

Bellashuvlar 25-fevralga qadar davom etadi.

## G'ALABA SARI ILK QADAM

Kuni kecha poytaxtimizning «Universal» sport majmuasida taekvando bo'yicha yoshlar o'rtasida musobaqa bo'lib o'tdi.

Unda yosh sportchilar g'oliblik uchun o'zaro bahs olib borishdi. Sport bilan shug'ullana boshlaganiga hali unchalik ko'p vaqt bo'lmagan bo'lsa-da, aka-uka Ashuraliyevlar ham turnirda yaxshi natija ko'rsata olishdi. Anvar va Akbar poytaxtimizning Yunusobod tumanidagi 246-umumta'lim maktabida tahsil olishadi. Darsdan keyin shu tumandagi 12-umumta'lim maktabida faoliyat yuritayotgan taekvando to'garigiga qatnaydi. Musobaqada Anvar va Akbar faxrli o'rinlarni egalladi.

– Bu shogirdlarim yosh bo'lishiga qaramay, mashg'ulotlarga muntazam qatnab, taekvando usullarini qunt bilan o'rganishmoqda. Kelajakda ulardan jahon chempionlari chiqishiga ishonaman, – deydi murabbiy Donyor Salamov.

Biz ularga yuksak parvozlarni tilaymiz.



Nigora JO'RAYEVA

Sa'dullo TURSINOV



**Feruza JALILOVA.**

Qadrli o'quvchilar, bu nom sizlarga yaxshi tanish. Feruza opaning muallifligidagi ertak va hikoyalarni boshlang'ich sinflarning darsliklaridan o'qigan bo'lsangiz, ajabmas. Bu ijodkor opangiz sevimli gazetangiz «Tong yulduzi»da oz emas, ko'p emas 35 yil faoliyat yuritgan.

# TOPISHMOQNI TOPGAN OPALOQ

Shu yillar davomida ko'plab dolzarb mavzudagi maqolalari, yangi-yangi loyihalari, «Kunlardan bir kun...», «Quvnoq tanaffus», «Onajonim – tabiat», «Kim ko'p kitob o'qiydi?», «Bizning to'garak» kabi rukn va sahifalari bilan gazetaning

mazmun-mundariyasini boyitishga hissa qo'shgan.

Dastlab, ijodini kichik-kichik xabarlar, she'riy mashqlar yozishdan boshlagan ijodkor opangiz keyinchalik bolalar va o'smirlar hayoti, ularning qiziqish va intilishlari, mashg'ulotlari, muammolariga oid ko'plab lavhalar, tahliliy maqolalar muallifiga

aylandi. Kichikintoylar hayotiga oid she'ri va hikoyalar qoraladi. Uning dolzarb mavzudagi maqolalari, ijod namunalari «Tong yulduzi» sahifalaridagina emas, «Gulxan», «G'uncha» kabi bolalar nashrlarida ham chop etila boshladi. Keyinchalik «Bolajon» («Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi) deb nomlangan she'riy to'plam, hikoyalardan jamlangan «Mehr daraxti» («O'zbekiston» NMIU) nomli kitobi o'quvchilar qo'liga yetib bordi.

Ayni paytda F. Jalilovanning she'riy topishmoqlaridan jamlangan «O'ylab boq, topishmoq» nomli kitobi «O'zbekiston» NMIUda nashrga tayyorlanmoqda.

Quyida ana shu to'plamga kiritilgan topishmoqlardan e'tiboringizga havola qilyapmiz. O'qing, topqirig'ingizni sinab ko'ring.

**O**yog'i yo'q – sakraydi,  
Qanoti yo'q – uchadi.  
Yerga ursang osmonga,  
Sapchib, ko'kni quchadi.



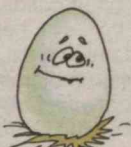
**A**lochiga chin do'st u,  
Yelkasida yuradi.  
Ikkichiga «darvoza»,  
To'pni poylab turadi.



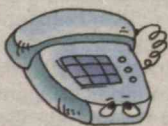
**T**inin bilmay yursa-da,  
Olislab ketolmaydi.  
Tun-u kun «chiq-chiq-chiq»lab,  
Manzilga yetolmaydi.



**Q**arang, oppoq bir quti,  
Ko'rinmaydi teshigi.  
Ichiga qaray desam,  
Yo'q tuynugi, eshigi.



**Q**o'ng'iroqdek ovozi,  
Musiqali sozi bor.  
Qulog'ingga tutmasang,  
Jaranglayverar takror.



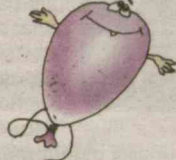
**O**lovda tursa uzoq,  
Idishidan toshadi.  
Oyog'i yo'q, qo'li yo'q,  
Bilmam, qayga shoshadi?



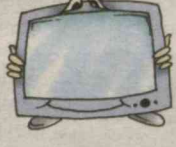
**I**kki ko'z-u, bir tana,  
Bajaradi muhim ish.  
Qo'lidan kelgani shu:  
Qirqish, kesish, ayirish...



**G**'ir-g'ir esgan shamolda,  
Yengil parvoz etaman.  
Mahkam tuting ipimdan,  
Yo'qsa, uchib ketaman.



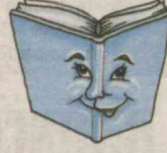
**Q**ora oyna tugmasin,  
Asta bosganim hamon.  
Ko'z o'ngimda rango rang,  
Manzaralar namoyon.



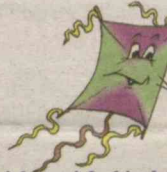
**Q**anotsiz ko'kka uchdim,  
Moviylar samoni quchdim.  
Uchdi boshimdan hushim,  
Qarasam, ekan ...



**D**ono, zukko «do'stim bor,  
Hikmatning koni o'zi.  
Ezgulikka yetaklar,  
So'zi – aqlning ko'zi.



**B**olalarga ermakman,  
Bahordan bergum darak.  
Shaklim, turim xilma-xil,  
Nomimdir mening ...



**O**'qish, yozish, hisobda,  
Beminnat dastyor o'zi.  
Ammo bir «lekin»i bor,  
Toksiz yonmaydi ko'zi.



**I**kki qavat po'stim bor,  
Kech kuzakda pishaman.  
Qoqib kaltaklamanglar,  
Pishsam, o'zim tushaman.



**B**ahorning elchisiman,  
Shifobaxshman, xushbo'yman.  
Yangi unib chiqqanda,  
Juda ko'rkam, xushro'yman.



**D**alalarda yashayman,  
Jarangdordir ovozim.  
To'rqovoqqa tushishga,  
Sababchidir sho'x «sozi»m.



**K**eng sahdorid makonim,  
Yelkamda qo'sh tog'im bor.  
Necha oylab yursam-da,  
Suvsizlik qilmaydi kor.



**H**ar tong mayin jilmayib,  
Mo'ralaydi xonamga.  
Uning nurlil chehrasi,  
O'xshar xuddi onamga.



**H**ech kinga bermay ozor,  
Suv tubida yashayman.  
O't-o'lan, qurt-qumursqa,  
Terib, rizqim oshayman.



**B**eozorman, gullardan,  
Sharbat yig'ib yuraman.  
Lekin qo'l tekkizsangiz,  
Ayamay nish uraman.

